

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Jany Knotkové a soudců Mgr. Zdeňka Váni a JUDr. Kateřiny Kodetové ve věci

žalobce: [redacted] P [redacted] Z [redacted] narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem Mgr. Markem Dejmekem
sídlem Perlová 68/7, 301 00 Plzeň

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 13.000.000 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 25. listopadu 2019, č. j. 28 C 261/2018-114,

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se ve výrocích II. a III. ruší a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl návrh žalobce na přerušení řízení do skončení exekučního řízení vedeného u Exekutorského úřadu Plzeň – město pod sp. zn. [redacted] (výrok I.), dále zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal po žalované zaplacení 13.000.000 Kč s příslušenstvím (výrok II.), a uložil žalobci povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení 2.100 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok III.).
2. Žalobce se domáhal žalované částky jakožto náhrady škody, která mu měla vzniknout v souvislosti s nesprávným úředním postupem v exekučním řízení a nesprávným úředním postupem a nezákonným rozhodnutím v insolvenčním řízení. Žalobce je věřitelem dlužníka Z [redacted] Š [redacted] pohledávka žalobce se stala vykonatelnou podle exekutorského zápisu č. [redacted] sepsaného dne 26. 7. 2011. Pro případ prodlení byla exekutorským zápisem stanovena smluvní pokuta ve výši 0,1 % z dlužné částky za každý den prodlení, celý dluh dlužníka se stal splatným dne 3. 8. 2011. Pohledávka žalobce byla zajištěna zástavním právem k čerpací stanici v [redacted] (dále jen „zástava“). Hodnota zástavního práva byla sjednána ve výši 13.000.000 Kč. Dlužník zástavu prodal společnosti [redacted] („zástavní dlužník“). Žalobce zahájil proti zástavnímu dlužníkovi exekuční řízení o prodeji zástavy, kterému bylo vyhověno usnesením Okresního soudu v Domažlicích ze dne 1. 11. 2011, sp. zn.

Shodu s prvopisem potvrzuje Iveta Tomanová.

Žalobce pak zahájil exekuci zástavy, jež byla vedena Mgr. Jiřím Proškem, soudním exekutorem Exekutorského úřadu Plzeň - město pod sp. zn. (dále jen „exekuční řízení“). V okamžiku zahájení exekuce měla čerpací stanice hodnotu cca 18 až 20 milionů Kč, dle znaleckých posudků soudního exekutora činila odhadní cena 13.000.000 Kč. Na dlužníka však byl dne 8. 8. 2011 podán u Krajského soudu v Plzni insolvenční návrh. Ten proti dlužníkovi vedl nezákonně insolvenční řízení pod sp. zn. (dále jen „insolvenční řízení I“), v němž insolvenční správce nezákonně a bezdůvodně zahrnul do majetkové podstaty dlužníka zástavu, kterou dlužník dříve prodal zástavnímu dlužníkovi. V důsledku chybně zahájeného insolvenčního řízení došlo k nezákonnému přerušení exekuce prodejem zástavy. Dne 8. 10. 2014 byla zástava opět nezákonně sepsána do majetkové podstaty dlužníka v jiném insolvenčním řízení vedeném u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. (dále jen „insolvenční řízení II“). I v tomto insolvenčním řízení neměla být zástava sepsána do majetkové podstaty, neboť nikdy nedošlo k odstoupení od kupní smlouvy, které bylo podle insolvenčního správce důvodem k sepsání zástavy do majetkové podstaty. Nesprávný úřední postup insolvenčního soudu dle žalobce spočívá v tom, že nevydal insolvenčnímu správci včas pokyn k vyloučení věci ze soupisu majetkové podstaty. V současné době je zástava znehodnocena, neboť končí její dočasné oprávnění k užívání vydané příslušným stavebním úřadem. Fakticky má zápornou hodnotu, neboť vlastník bude muset vynaložit značné prostředky k odstranění stavby. Znehodnocení zástavy a tedy i zástavního práva a ztráta dobytosti pohledávky žalobce je v příčinné souvislosti s průtahy a nezákonným postupem jak soudního exekutora, tak v příčinné souvislosti s nedostatečným dohledem Krajského soudu v Plzni na postup insolvenčního správce. Výše škody odpovídá nedobytnosti té části pohledávky (13 milionů Kč), která byla původně zajištěna dnes již znehodnocenou zástavou, proto nemůže být ani z části uspokojena jinak. V současnosti je sice vedeno exekuční řízení, avšak není reálné, že by došlo k prodeji zástavy a žalobce by tak byl uspokojen. Rovněž žalobce přihlásil svou pohledávku do insolvenčního řízení II ve výši 24. 923.479,20 Kč, ale je vyloučeno, že by v insolvenčním řízení byl uspokojen. Později žalobce doplnil, že rozhodnutím insolvenčního správce ze dne 17. 4. 2019 byla zástava z majetkové podstaty dlužníka v insolvenčním řízení II pro nezákonnost vyloučena. Je zřejmé, že žalobce nemůže být v rámci insolvenčního řízení II uspokojen, neboť hodnota majetku dlužníka činí 2.372.359,96 Kč, hodnota přihlášených a přezkoumaných pohledávek činí 103.282.142,39 Kč a hodnota pohledávky žalobce činí 24.923.479,20 Kč. Dále je zřejmé, že zástava nebude prodána ani v rámci exekučního řízení, neboť u zástavy došlo k zániku kolaudačního souhlasu dne 31. 12. 2018 a zástavní dlužník je tak povinen stavbu na vlastní náklady odstranit.

3. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby z důvodu její předčasnosti.
4. Soud prvního stupně dospěl k následujícím skutkovým zjištěním. Usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 7. 2014, č. j. byl zjištěn úpadek dlužníka a na majetek Z. Š. byl prohlášen konkurz. V současné době jsou v insolvenčním řízení evidovány pohledávky ve výši 102.878 058,39 Kč. Pohledávka insolvenčního navrhovatele přihlášená ve výši 56.332.465,69 Kč nebyla dosud zjištěna, neboť byla popřena věřitelem P. Z. a probíhá incidenční spor o popření pohledávky přihlášeným věřitelem pod sp. zn. V současné době zbývají ke zpeněžení nemovitosti - pozemky v nejnižší podání ve veřejné dražbě je 2.875.000 Kč. Předpokládané procento uspokojení pohledávek není insolvenčnímu správci známo. Exekuční řízení vedené pod sp. zn. není dosud ukončeno. Dne 27. 8. 2019 proběhla dražba stavby bez č. p. (čerpací stanice) v k. ú. nebyla ale úspěšná. Před nařízením dražebního jednání bylo doloženo rozhodnutí o změně v užívání

stavby spočívající v prodloužení užívání stavby do 31. 5. 2020. Exekutor nevyločil opětovné nařízení dražby, termín ukončení exekuce není možno předvídat.

5. Soud prvního stupně pak věc po právní stránce posoudil podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „OdpŠk“). Zjistil, že dosud probíhá exekuční řízení i insolvenční řízení II. Řízení, z nichž je možné případně odvodit škodu žalobce, samozřejmě za splnění dalších zákonných podmínek, tak nejsou dosud skončena. Tento stav odpovídá předčasnosti podané žaloby, neboť exekuční řízení za účelem zpeněžení zástavy nadále trvá a není zřejmé, zda a popřípadě v jaké výši bude žalobce v rámci tohoto exekučního řízení se svým nárokem uspokojen. Obdobně to platí i o probíhajícím insolvenčním řízení II. Nelze proto postavit najisto žalobcovo tvrzení týkající se existence vzniku škody a její výše, která mu měla vzniknout v důsledku nesprávného úředního postupu a nezákonného rozhodnutí, žalobcem shora vymezeným, jež spočívá ve ztrátě pohledávky vůči dlužníku. Teprve až ukončením exekučního a insolvenčního řízení a získáním informace o tom, v jaké skutečné výši bude žalobce v rámci těchto řízení uspokojen, bude soud moci, samozřejmě za splnění dalších předpokladů stanovených v OdpŠk, posoudit, zda a v jaké výši žalobci skutečně škoda vznikla. Do doby skončení exekučního a insolvenčního řízení II je proto žaloba předčasně uplatněná, proto se obvodní soud daným nárokem nezabýval a žalobu jako předčasnou zamítl. O nákladech řízení rozhodl s odkazem na § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s vyhláškou č. 254/2015 Sb.
6. Proti výrokům II. a III. rozsudku podal žalobce včasné odvolání. Odůvodnil jej tím, že v daném případě není nezbytné vyčkat do skončení exekučního a insolvenčního řízení, neboť žalobce prokázal, že v insolvenčním ani v exekučním řízení se nemůže domoci vymožení pohledávky zajištěné zástavním právem. Předmětem exekuce je dražba čerpací stanice, u níž jako stavby dočasné končí doba kolaudačního souhlasu a současně doba nájmu pozemku, na němž je vybudována, již v květnu 2020. Běh exekučního řízení je jen formálním stavem, bez faktické možnosti docílit alespoň částečného uspokojení. Uvedené platí i pro insolvenční řízení, v němž je přihlášeno cca 100 mil Kč pohledávek, v majetkové podstatě je přitom cca 2 mil Kč, z tohoto polovina této částky připadá na jiného zajištěného věřitele. Po zaplacení pohledávek za majetkovou podstatou nezbude žádný majetek k rozdělení. Žalobce tak nemůže být v insolvenčním řízení uspokojen. Předmětem řízení je náhrada škody za zmaření možnosti uspokojit se ze zástavy, kterou byla zajištěna pohledávka žalobce. Výší škody je částka, která odpovídá hodnotě zástavního práva, neboť nebýt nezákonného postupu soudu, došlo by při běžném běhu věci k včasné dražbě zástavy a žalobce by z prodeje dražby byl uspokojen v rozsahu 13 mil Kč. Ke škodě došlo již v plném rozsahu, neboť hodnota zástavy v důsledku průtahů a blokáce její dražby degradovala tak, že z jejího prodeje nemůže být žalobce uspokojen ani z části. Na škodu spočívající ve ztrátě možnosti uspokojit se z prodeje zástavy nemá žádný vliv stále probíhající insolvenční řízení proti dlužníkovi. Žalobce proto navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí, případně aby jej změnil tak, že žalobě vyhová.
7. Žalovaná ve svém vyjádření k odvolání žalobkyně považovala napadený rozsudek za věcně správný a navrhla jeho potvrzení, neboť nárok byl vzhledem k probíhajícímu exekučnímu a insolvenčnímu řízení uplatněn předčasně.
8. Odvolací soud během nařízeného jednání přezkoumal napadený rozsudek v mezích vytknutých odvoláním, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.),

a dospěl k závěru, že odvolání žalobce je důvodné, byť i z jiných než žalobcem prezentovaných důvodů.

9. Předně je nutno konstatovat, že soud prvního stupně nevěnoval dostatečnou pozornost samotným náležitostem žaloby. V žalobě není jednoznačně uvedeno, zda se žalobce domáhá žalované částky z titulu nezákonného rozhodnutí či nesprávného úředního postupu, a to buď za celý žalovaný nárok, nebo odlišně u jednotlivých vymezených nároků se samostatným skutkovým základem. V žalobě se obě formy odpovědnosti státu prolínají. Není možné, aby v rámci jednoho řízení požadoval poškozený tutéž náhradu z obou základních odpovědnostních titulů ve smyslu § 5 OdpŠk, neboť to činí žalobu neurčitou. Soud prvního stupně proto pochybil, když žalobce nevyzval postupem podle § 43 odst. 1 o. s. ř., aby specifikoval, z jakého titulu se škody ve vztahu ke každému jednotlivému nároku domáhá (srovnej přiměřeně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2018, sp. zn. 30 Cdo 1174/2016 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2018, sp. zn. 30 Cdo 2830/2016).
10. V posuzované věci je z žalobních tvrzení patrné, že žalobce uplatnil minimálně dva nároky se samostatným skutkovým základem. Prvním z nich se domáhá odškodnění majetkové škody, která mu měla vzniknout v důsledku nezákonně vedeného insolvenčního řízení I proti dlužníkovi, v němž insolvenční správce zahrnul zástavu do majetkové podstaty dlužníka. Nezákonnost insolvenčního řízení I žalobce odvozuje od pravomocného rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 2013, č. j. [REDAKCE] aniž by důvody nezákonnosti (zřejmě myšleno) rozhodnutí o úpadku blíže charakterizoval. Dle tvrzení žalobce pak v důsledku nezákonně zahájeného insolvenčního řízení došlo k nezákonnému přerušení exekuce prodejem zástavy.
11. Druhý žalobcem uplatněný nárok se samostatným skutkovým základem se odvíjí od zápisu zástavy do majetkové podstaty dlužníka v insolvenčním řízení II, který znemožnil exekučně prodat zástavu, čímž mělo dojít ke znehodnocení zástavy a nedobytnosti pohledávky žalobce. V tomto případě se žalobce domáhá náhrady škody vzniklé v důsledku nesprávného úředního postupu.
12. Je nutno připomenout, že sám žalobce v žalobě zmiňuje obě formy odpovědnosti státu dle § 5 OdpŠk, když žalobu uvozuje větou, že „uplatňuje proti České republice nárok na náhradu škody způsobené průtahy exekučního a insolvenčního řízení a nesprávným soudním rozhodnutím“, což je zcela nedostatečné a zmatečné. Ve skutkovém vylíčení pak takto nedostatečně vylíčení žalobce ještě více problematizuje, neboť na různých místech žaloby zmiňuje další „nezákonnosti“ či „nesprávnosti“ ve vztahu k různým skutečnostem (nicotné a nezákonné insolvenční řízení; nezákonné sepsání zástavy do majetkové podstaty v jiném insolvenčním řízení; udržování nezákonného stavu insolvenčním správcem; zanedbání dohledu nad výkonem funkce insolvenčního správce ze strany insolvenčního soudu; nenařízení soudu insolvenčnímu správci, aby vyškrtl zástavu z majetkové podstaty; nevyškrtnutí zástavy insolvenčním správcem z majetkové podstaty; neprodání zapsané zástavy v insolvenčním řízení; neprodání zástavy v exekučním řízení; průtahy exekutora). Takto vymezený skutek je zcela nedostatečný, zmatečný a nejasný.
13. Dle názoru odvolacího soudu se tak zřejmě bude jednat o několik samostatných náhrad škody, neboť se odvíjejí od různých oddělitelných škodných událostí. Posouzení, zda se jedná o samostatný nárok či nikoliv, vychází z toho, zda jsou skutečnosti rozhodné pro posouzení opodstatněnosti dílčích nároků rozdílné (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2009, sp. zn. 25 Cdo 2643/2007, a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2016, sp. zn. 30 Cdo 968/2014). Tento závěr byl z ústavněprávního hlediska aprobován usnesením Ústavního

soudu ze dne 11. 2. 2010, sp. zn. III. ÚS 2867/09, v němž – vycházejí z judikatury Nejvyššího soudu a doktríny – Ústavní soud uvedl, že „rozhodná samostatnost nároků není tudíž identifikována s podřaditelností určitému vylíčení skutkových okolností, byť jsou s ním jinak rovněž spjaty, nýbrž s právní způsobilostí jejich samostatného uplatnění v soudním řízení.“

14. Vystavěné žalobní konstrukci však neodpovídá (jediný) požadavek na zaplacení částky 13.000.000 Kč, neboť není zjevné, v jakém rozsahu se požadovaná částka k jednotlivým nárokům vztahuje. To činí žalobu neurčitou, a bylo proto na soudu prvního stupně, aby postupem podle § 43 odst. 1 o. s. ř. vyzval žalobce k upřesnění žaloby ve směru rozlišení, jaké odškodnění ve vztahu k jednotlivým žalobním nárokům požaduje, neboť žalobce musí jednoznačně uvést, jakého odškodnění (v jaké výši) se na základě každého ze samostatně uplatnitelných nároků (titulů) domáhá (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2011, sp. zn. 30 Cdo 5180/2009, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2017, sp. zn. 30 Cdo 5709/2015); případně, aby žalobce svá žalobní tvrzení revidoval tak, aby nevzbuzovaly pochybnosti o tom, zda se jedná o vícero nároků se samostatným skutkovým základem.
15. Odvolací soud byl připraven vést žalobce, resp. jeho právního zástupce k objasnění žalobních tvrzení u odvolacího jednání, avšak z důvodu, že se k tomuto jednání bez omluvy nedostavil ani žalobce ani jeho právní zástupce, nemohly být nedostatky žaloby v rámci odvolacího řízení. Z tohoto bazálního důvodu odvolací soud napadený rozsudek ve výrocích II. a III. zrušil (§ 219a odst. 1 písm. a/ o. s. ř.) a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 221 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.). V dalším řízení bude na soudu prvního stupně, aby postupem podle § 43 odst. 1 o. s. ř. vyzval žalobce k odstranění shora uvedené vady žaloby, a to pod sankcí odmítnutí žaloby dle § 43 odst. 2 o. s. ř. Žalobce musí jednoznačně uvést, zda požaduje náhradu škody z nezákonného rozhodnutí (popřípadě z více rozhodnutí), pak musí takové rozhodnutí (popř. více rozhodnutí) jednoznačně identifikovat, nebo zda požaduje náhradu škody z nesprávného úředního postupu (popř. z více takových nesprávných postupů), a pak také musí tento nesprávný úřední postup (popřípadě nesprávné úřední postupy) přesně identifikovat. Shora uvedené rozlišení (tj. vymezení konkrétního nezákonného rozhodnutí a konkrétního nesprávného úředního postupu) pak musí žalobce učinit ve vztahu k dosud minimálně zřejmým dvěma samostatným skutkům, tj. k insolvenčnímu řízení I a k insolvenčnímu řízení II. Požaduje-li pak žalobce náhradu škody z více samostatných důvodů, pak musí ke každému takto vymezenému samostatnému důvodu uvést konkrétní výši škody, jejíž náhradu požaduje, tj. rozdělit požadovanou částku 13.000.000 Kč na jednotlivé samostatné skutky, popř. jinak změnit žalovanou částku.
16. Nad rámec této základní úvahy odvolací soud doplňuje, že se soudem prvního stupně lze obecně souhlasit v tom, že neexistuje-li škoda v době rozhodování soudu o uplatněném nároku na její náhradu, byl nárok uplatněn předčasně, což má za následek zamítnutí žaloby, tzv. "pro tentokrát", aniž by bylo třeba zabývat se splněním dalších předpokladů odpovědnosti za škodu (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2010, sp. zn. 25 Cdo 2601/2010, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 48, ročník 2011). V projednávané věci jde však o situaci odlišnou, neboť žalobce opakovaně formuloval argumenty o tom, že škoda vznikla již samotným znehodnocením zástavy (viz podání žalobce na č. l. 82 - 85 spisu a č. l. 106 - 110 spisu), a že z dosavadního průběhu exekučního řízení a insolvenčního řízení II je zřejmé, že pohledávka žalobce uspokojena nebude. Závěry soudu prvního stupně o předčasnosti podané žaloby tak lze považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
17. Přistoupí-li obvodní soud po odstranění vad žaloby k věcnému projednání věci, bude se věnovat i otázce zahrnutí předmětné zástavy do soupisu majetkové podstaty (bude-li zapsání

Shodu s prvopisem potvrzuje Iveta Tomanová.

zástavy do majetkové podstaty v insolvenčním řízení I., popř. II. žalobcem jednoznačně vymezeno jako samostatný důvod tvrzené škody). S odkazem na ustálenou judikaturu (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2014, sp. zn. 21 Cdo 953/2014) nelze přehlédnout to, že nevyvratitelná právní domněnka, že určitý majetek byl pojat do soupisu majetkové podstaty oprávněně (§ 225 odst. 3 insolvenčního zákona), nenastane tehdy, jestliže insolvenční soud na základě včas podané žaloby pravomocně rozhodne, že se tento majetek vylučuje z majetkové podstaty. Otázku, zda určitý majetek byl pojat do soupisu majetkové podstaty oprávněně, je tedy povolán řešit výlučně insolvenční soud, a to na základě žaloby na vyloučení majetku z majetkové podstaty, kterou projedná a rozhodne jako incidenční spor; jiný než insolvenční soud nemůže posuzovat příslušnost určitého majetku k majetkové podstatě dlužníka, a to ani jako otázku předběžnou. Bude tedy nutno posoudit, zda zahrnutí zástavy do soupisu majetkové podstaty úpadce mohlo vůbec v projednávané věci představovat nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 OdpŠk. Zejména pak v situaci, kdy za škodu vzniklou účastníkům konkurzního řízení nebo třetím osobám v důsledku porušení povinnosti uložené insolvenčnímu správci zákonem nebo soudem v souvislosti s výkonem této funkce odpovídá správce konkurzní podstaty/insolvenční správce (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. března 2003, sp. zn. 25 Cdo 2123/2001, uveřejněný pod číslem 88/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Stát totiž neodpovídá za škodu způsobenou porušením povinnosti správce konkurzní podstaty v konkurzním řízení (R 24/2006). Nesprávný úřední postup insolvenčního soudu může teoreticky spočívat toliko v tom, že nevydal insolvenčnímu správci včas pokyn k vyloučení věci ze soupisu majetkové podstaty, ačkoliv mu byly známy skutečnosti, jejichž jednoduché posouzení umožňovalo přijmout spolehlivý závěr, že sepsaná věc do majetkové podstaty nepatří.

18. Po případném doplnění žaloby ze strany žalobce soud prvního stupně věc meritorně projedná a v novém rozhodnutí o věci rozhodne i o nákladech tohoto odvolacího řízení (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 12. května 2020

JUDr. Jana Knotková v. r.
předsedkyně senátu